

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitele școlare și partic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se inapozază.

Un număr 3 lei.

Despre iubire.

„Coroana unui caracter nobil este iubirea deaproapei“. G. W. Leibniz.

O însușire a sufletului și a inimii, care contribuie mult la ceea ce nouă ne place să numim liniște și mulțumire este iubirea ce trebuie să avem pentru toți oamenii. Experiența zilnică dovedește, că bunavoința, dragostea, ce avem în purtarea noastră față de deaproapele, nu numai că ne ajută la succes, ci luată chiar singură, ea este o bogăție. Emerson zice : *„Da-ți unui copil educație potrivită, învațați-l de timpuriu a-și iubi semenii săi și i-ați asigurat norocul. Ori unde va merge va fi bine primit și nu va trebui să lupte prea mult pentru câștigarea norocului.“* Din această iubire izvoresc politeța gingășia delicateța în purtare — cu cari deschidem chiar și inimile cele mai zăvorite. Omul lipsit de această frumoasă însușire, vecinic ursuritatea — i încunjoară fruntea și chiar de nu este stăpânit de intenții rele inspiră teamă și-l încunjurăm. De un om mai bine-l putem cunoaște după vorbă și privire, care pornesc din sentimente și inteligență decât după fapte, care de multe ori suntem siliți să le facem.

Felul în care cineva își arată dragostea, ce are pentru noi în lucruri mărunte, ni dă cunoștinți mai temeinice, ca faptele, care pot lua naștere din interes, viclesug sau mândrie.

Sinceritatea cu care prietenul îți strânge mâna se reoglindește în privirea lui. Omul bine educat, pătruns fiind de această iubire, pe care Mântuitorul nostru o dorește își cunoaște propriile-i îndatoriri și respectă drepturile fiecărui individ știind că numai astfel va reuși să fie iubit și respectat. Mereu liniștit și sprinten,

sincer și activ gata'n ori ce clipă a da ajutor, atenție, atât bucuriilor cât și durerilor deaproapei. Punctul de plecare al acestei iubiri să fie Dzeu nu înclinările naturale sau egoismul personal. Scopul să ne fie atât fericirea temporală cât și cea eternă a semenilor nostri. Și mai mult să ne placă „a face” decât „a vorbi” mai mult „a fi” decât „a vedea”.

Răbdători și respectuoși ascultăm părerile altora, iar dacă trebuie să ne exprimăm propria părere o facem în așa fel, ca să nu supărăm pe nimeni. Iubirea, bunătatea, sinceritatea și blândeța să ne caracterizeze ori ce atingere cu deaproapele. Să nu amestecăm cu năcaz mândrie și dispreț sufletul nici al celei mai urgisită ființă de pe pământ, căci din cartea, amintirii multe șterge timpul, dar un zâmbet disprețuitor sau o purtare mândră lipsită cu desăvârșire de blândeța iubirii, cu greu dispare. Chiar sufletul cel mai necioplit și înghețat îl putem schimba prin aceea, că ne purtăm blând cu el.

Se poate întâmpla uneori, ca cineva din cauza nenorocirilor ce-l întâmpină să nu-și poată manifesta iubirea față de aproapele. Iată ce zice un înțelept acestora: *„Năcazul tău nu poate fi mai mare ca celui, care moare pe cruce iubindu-te. Cât pentru lume fă-ți două buzunare la haină, unul mare pentru ofenze neplăceri, iar altul mic de tot pentru plăceri și răsplăți”*.

Să nu uităm apoi, că din ce se compune fericirea dacă nu din lucrurile mărunte, luând parte la bucuria și durerea celor din jurul nostru? Și dacă simțim așa de rar fericirea, înscamnă că nu știm să-i adunăm părțilele ei mici.

Urmărind o sumă mare, uităm numerii din care se compune; urmărind rezultate însemnate, nu dăm atenție micilor bucurii a căror sumă e considerabilă, dacă le-am aduna la un loc. Nu e bine să ne ntindem brațele pentru a culege stelele și'n același timp să nu băgăm în seamă floricelele gingașe pe care le călcăm nepăsători, dorind ceva ce nu știm dacă vom ajunge v'odată. De ce să nu ascultăm sfatul Mântuitorului — iubirea sfântă, nemărginită și večinic fidelă — care ne spune. *„Să iubești pe deaproapele tău, ca pe tine însuși”* Deci nu vom trece nepăsători pe lângă o față'ndurerată, ci vom nizuși a-i alunga'n neștire norii suferinții ștergându-i blând și cu dragoste lacrima înghețată pe prisma genii. Și atunci vom simți un „ce” tainic în inima noastră pe care mulți îl numesc: *„fericire”*. *Aurora Popa inv.*

Metodica scris-cetitului.

de V. ZDRENGHEA, inv. dir.

3

Acest metod despre care s'a făcut reclamă multă și în gazete prin anii 1906—1914 e inventat de învățătorul Iuliu Gabel,

iar la noi l-a făcut cunoscut inv. Iuliu Vuia prin cărticica :
Instrucțiunea metodei sumetelor vii a lui „I. Gabel“, după care a întocmit și un Abecedar și 10 tabele de cetire.

El constă din următoarele :

1. Copiii din clasa I. se numesc numai cu inițialele numelui lor d. e. Ilie = I., Octavian O., Nicolae N. etc.

2. Cetitul se deprinde mai întâiu la *persoane* d. e. Octavian = O și cu Ilie I stau unul lângă altul.

Învățătorul pune mâna deasupra capului lui O și copiii zic : ooo până iă mâna și o mută pe I, apoi zic : iii, astfel se compune cuvântul „oi“ sau „io“ etc.

3. Scrierea la început nu e adevărată scriere, ci mai mult o desemnare a copiilor, din cari treptat se desvolta literile scrise d. e. „i“ se face, din Ilie, care ține pumnul deasupra capului, tragându-se pe tablă o linie verticală, care reprezintă corpul, iar pumnul se face printr'un punct ; „O“ din Octavian, care-și împreună mâinile deasupra capului ; „r“ din, Romul, care stă drept cu mâna dreapta întuisă orizontal etc.

4. Se exercitează cetitul la tablă, apoi la tabelele de părete și în urmă în Abecedar.

Cam aceste sunt punctele, după cari se aplică acest metod.

E incontestabil, că atât metodul fonomimic, cât și cel al sumetelor vii au și părți bune, anume litera se întipărește mai ușor în minte prin mimica, sau prin litera inițială a numelui copiilor, ele însă pot să devină totuși plictisitoare pentru copii dela o vreme ; pentru învățător însă sunt mai ușoare. Cu toate, acestea *mersul lor nu e psihologic*, ele purced dela sonul necunoscut, la cuvântul adesea și el puțin cunoscut. Pentru că cuvinte ca : un, nu, în, io, ni, meu ș-a, totuși nu se cuprind așa de ușor de cătră elevi ca cuvintele normale.

Câtă bucurie nu simte copilul când poate zice : Aici e scris : ac, sac, mama, tata ; copilul e dedat văzând un chip să strige : Acesta-i cal, aceasta-i măță etc. și câtă desiluzie nu simte, când vede, ca în locul unui desemn, a unui „chip“, vede numai o cărnoveală.

Cu un cuvânt *mersul fonomimicei și al sunetelor vii e cu totul sintetic*.

Care metod e mai psihologic și mai ușor ?

I. Pentru a putea răspunde acestei întrebări am expus — și cred că nu fără rost diferitele metode cari — cu excepția a două : a celui al slovenirii și al celui curat al sonizării — se întrebunțează la învățarea scris-cetitului ; aceasta pentru a ne forma o judecată mai clară asupra lor.

Cred, că în cele premergătoare — prin faptul, că am arătat la fiecare metod, atât punctele principale din cari constă, cât și scăderile cari le au — am răspuns totodată și întrebării: care metod e mai psihologic și mai ușor? Cred că nime nu se îndoiește, că cel mai bun, *cel mai psihologic e cel al cuvintelor normale.*

Rămâne deci să vedem cum trebuie aplicat punct de punct, cum se poate evita mecanizarea, cum se poate face scris-cetitul în legătură cu învățământul intuitiv?

Dupăce, la începutul anului școlar, elevii s'au familiarizat întru câtva cu școala, și dupăce facem deprinderile necesare de scris și de cetit precum: desfacerea unei istorioare în ziceri, desfacerea zicerilor în cuvinte, a acestora în silabe, iar a silabelor în sunete, și viceversa în mod sintetic din sunete compunem silabe, din acestea cuvinte, din cuvinte ziceri; dupăce elevii știu să fixeze pe tablă zicerea prin o linie mai lungă orizontală, cuvintele prin linii mai scurte tot orizontale, silabele prin linii scurte verticale, iar sunetele prin puncte; dupăce elevii au făcut deprinderile pregătitoare pentru scris precum: desemnare în contururi ușoare a obiectelor și a. — se poate trece la Abecedar.

II. Cursul normal al unei lecțiuni de scris-cetit după metoda cuvintelor normale ar fi următorul:

1. Mai întâiu se încinge o conversație despre obiectul, care e reprezentat prin cuvântul normal. Dacă se poate, obiectul li-se arată în natură, sau dacă nu se desemnează de către învățător pe tablă, sau — în cazul cel mai rău se intuiază după carte. Procedura aceasta are, de scop să adunăm mințile copiilor și să deșteptăm idea reprezentată de cuvântul normal. Afară de aceasta facem și deprinderi de exerciții intuitive.

2. Analizarea propozițiunei în care se află cuvântul normal, descompunerea acestuia în sunete, anume: cuvântul se va pronunța rar și respicat, iar, sonul, pe care voim a-l scoate la iveală îl vom marca de celelalte prin accentuare mai pronunțată. Dealtcum desfacerea cuvintelor în sonuri se face numai până ce copiii au învățat a scrie vreo câteva cuvinte normale și știu distinge părțile cuvântului; mai târziu desfacerea se face numai la cuvinte mai grele.

3. Urmează scrierea cuvântului normal la tablă, se constată litera pentru sonul necunoscut.

4. Urmează scrierea literei noi. Aici trebuie să se întâmple un moment însemnat, pentruca semnul noului sunet să se întipărească bine în memoria elevului. Trebuie făcute deci deprinderi de memoriu. Unii le fac așa, că scriu litera pe tabla:

- a) în întregime,
- b) pe elementele ei componente,
- c) reproducerea ei de către elevi în aier și pe tăblițe.

E foarte corect, dar deprinderi de memorie totuși sunt puține așa că confuzie tot se mai produce. Eu bazat pe legea psihologică, *că o idee se întipărește în conștiință cu atât mai bine cu cât se repetă mai de multeori* purced în următorul mod: După ce au primit o impresie totală a literei din cuvântul scris, și după ce cunosc și elementele componente ale literei respective, pun pe fiecare elev să o scrie pe tablă, iar după ce a scris-o o numește cu sunetul ei — la consonante fără „â” la urmă. Pun apoi întrebarea clasei întregi: Ce a scris N. Se răspunde în cor numele literei și totodată uitându-se la ea. După ce s'au făcut astfel de deprinderi cu 15—20 elevi — se'nțelege mai întâiu cu cei mai buni, apoi cu cei mai slăbuți — litera s'a întipărit în deajuns în memorie.

5. Invățătorul scrie pe tablă cuvântul normal dat și formează din literele învățate și alte cuvinte. Urmează cetirea lor din partea elevilor. Eu nu afla de corectă părerea unora, ca să cetiască mai întâiu invățătorul, căci elevul memorizează iute și deci mecanizează cetitul. Aici trebuie să avem mare grijă, ca elevul să se dedea a ceti bine, să spună literele respective sunetele, fără a se auzi „â” la urma lor, să le lege una de alta așa încât să se pară, că ele se contopesc una una într'alta. Punctul acesta e poate cel mai însemnat, pentru că aici se obicinuieste copilul la *mecanism*, dacă nu ținem îndeajuns seama. E în deobște cunoscut, cât de ușor învață copilul de rost; e de ajuns s'audă odată de douări cuvintele scrise pentruca el să nu le mai cetiască, *ci să le spună de rost*. Lui i destul dacă din un cuvânt scris cunoaște o literă pentruca să deducă întreg cuvântul, celelalte litere îi defilează pe dinaintea ochilor cu o înțeață mare, încât nu le poate vedea îndeajuns, dar nici n'are lipsă, căci el a dedus din o singură literă cuvântul întreg, — *însă mai demul-teori greșit*. Pentru a oite lucrul acesta trebuie să ținim dela început, ca copilul să *cetiască rar*, pentru că o trăsătură caracteristică a minții copilărești este tocmai gândirea înceată, iar pentru a putea dedea pe copil să cetiască rar, pentru a se evita deci mecanizarea cuvintelor se poate face următoarea deprindere:

Învățătorul ține degetul sau bățul asupra literelor din cuvintele scrise pe tablă, iar elevul le pronunță atâta timp — se'nțelege cele cari se pot pronunța — până mută bățul pe altă literă, urmând pronunțarea acestui, ș. a. m. d. Invățătorul face atenți pe elevi, că între singuraticile sonori nu-i permis să facă pauză, ci să le lege unele de altele, cași când s'ar contopi unele într'altele. Aceasta lucrare pretinde, dela invățător o paciință de 2—3 săptămâni, la cele 3—4 cuvinte normale dela început. Dar trecuți odată peste piedeca vom binecuvântă năcazurile avute la început.

Mi-s'a dat într'un an ocazii să fac comparație între elevii veniți la începutul anului în clasa II.-a, la 2 școli. În ambele s'a folosit metoda cuvintelor normale, într'una însă se slovenia: bă,

că, dă, în cealaltă se soniza b, c, d, și sonurile se legau între sine, cum s'a arătat mai sus.

Ca să fac comparație între elevii ambelor școli am scris pe tablă cuvântul „răsmiriță”, iar copiii chemați pe rând din curte au cetit acest cuvânt. Rezultatul a fost următorul:

La școala unde literile se sonizau și se legau din 10 copii 3 au cetit corect dela prima vedere, iar ceilalți 7 au făcut 10 greșeli, cetind însă tot legat. Le-a trebuit **63** secunde. Ceilalți dela școala unde se slovenia cuvântul, deși dintre cei mai buni, *niciunul* n'a putut să cetiască cuvântul în întregime, ci numai slovenindu-l: r^â - â - s^â - m^â - i - r^â - i - ț^â - â, dar și așa s'au făcut 15 greșeli, cetindu-se de către toți 10 în intervalul de **125** secunde, deci încă odată atâta timp ca la ceilalți.

6. Făcute deprinderile de cetire la tablă, urmează cetirea paginei corespunzătoare din carte.

7. De oarece mai toate abecedarele noastre se'ncep și cu literile de tipar, se vor face exerciții și pentru cunoașterea aceloră, prin comparație cu cele scrise.

8. Cetirea exercițiilor cu litere de tipar.

9. Se poate ceti și în cor, dupăce fiecare a cetit individual; acest fel de cetit însă cere învățătorului să cunoască bine mărunțiturile metodice.

10. Se recomandă și cetirea cu litere mobile și la tabele de părete.

Acum de încheiere mai amintesc următoarele: *Fie metoda cât de bună, fie abecedarul cât de metodic întocmit, factorul de căpetenie rămâne învățătorul, care cu chibzuința și priceperea sa le face toate bune.*

† Vasile Stroescu.

A încetat din viață la vârsta de 72 de ani, marele mecenat basarabean, Vasile Stroescu. Răposatul a fost una din cele mai distinse figuri în viața națională a provinciilor românești de sub dominațiune streină.

Dispunând de o avere considerabilă, veneratul mecenat a folosit orice prilej, pentru a susține cu fonduri considerabile mișcarea culturală și rezistența națională atât în patria sa Basarabia, cât la noi în Ardeal. Ajutorul său a fost oferit cu prisosință și cu entuziasm curat național celor două Consistoare dela Sibiu și Blaj, precum și Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român.

Tot aci a depus într'o vreme suma de 500.000 de coroane pentru propaganda mișcării cooperative, care dăduse rezultate uimitoare nu numai în țările Apusului, ci și în provinciile Dunărene.

Pentru meritele sale dovedite cu prisosință în domeniul

umanitarismului a fost ales ca președinte de onoare al Ligii Drepturilor Omului.

Boier în toată accepțiunea cuvântului, Vasile Stroescu a rămas credincios tradiției vechilor familii boierești, totdeauna gata să dea ajutorul cuvenit poporului năcăjit și să-i aline durerile.

A fost un adevărat părinte a sătenilor de pe moșia sa, cari l'au stimat și iubit.

Veneratul mecenat s'a sfârșit în Sanatorul Elisabeta din Capitală în urma unei bronșite.

Guvernul a luat dispoziții să i-se facă funerarii naționale.

Ardealul îndoliat prin pierderea valorosului său mecenat aduce prinosul său de recunoștință și venerațiune memoriei lui Vasile Stroescu, trecut de mult în conștiința obștească prin marile și desele sale binefaceri.

Odihnească în pace!

Cooperativa Învățătorilor din județul Alba.

No. 24—1926.

Apel.

„Cooperativa Învățătorilor din județul Alba” a fost înființată direct pentru ajutorarea dlor învățători din acest județ. Și de fapt prin înființarea acestei Cooperative s'a dat posibilitate dlor învățători, ca să se aprovizioneze cu mărfuri *bune și ieftine*, pe care le pot plăti în condiții cât se poate de avantajoase.

Cu toate acestea cu regret am constatat, că sunt încă mulți colegi-învățători, cari nu sunt înscrși ca membrii ai Cooperativei.

Faptul acesta constituie o mare pagubă nu numai pentru dânsii, ci pentru întreaga instituție.

Dacă Cooperativa aceasta, care în al doilea an al existenței sale, având 184 membrii învățători, a putut realiza pe lângă alte multe lucruri bune și frumoase și un *profit net de Lei 127.223*, câte n'ar putea produce când toți învățătorii din județ în număr de 370 ar fi membrii ai Cooperativei și ar sprijini-o pe toate căile și cu toate mijloacele posibile.

De aceea, călăuziți de cele mai nobile și altruiste principii și sentimente, facem un călduros apel către toți domnii colegi învățători din județ, cari încă nu sunt membrii ai Cooperativei, ca să se înscrie de urgență pentruca astfel să putem realiza cu toții împreună cele mai bogate rezultate.

În legătură cu aceste ținem să anunțăm, că în ultima adunare generală a Cooperativei s'a adus hotărîrea, ca să se înființeze depozite în toate centrele județului pentruca astfel membrii să se poată aproviziona cu cele necesare mai cu înlesnire.

Modalitatea de-a intra ca membru la Cooperativa e următoarea:

1. Fiecare membru nou mai întâiu va semna acest

Act de intrare în societate.

Subsemnatul ..... din comuna ..... județul Alba dorind a deveni membru în „Cooperativa Învățătorilor din județul Alba“ sediul Aiud, declar că am luat cunoștință de statutele acestei societăți autentificate de Judecătoria Ocolului Aiud la No. 3725 din anul 1923. Că prin aceasta mă oblig a mă supune la tot ce este cuprins în aceste statute și act constitutiv, că începând dela data înscrierii mele în registrul societății, devin membru al acestei Cooperative cu toate drepturile și obligațiunile arătate în statute și actul constitutiv.

Că voi recunoaște închierile consiliului de administrație și ale adunării generale.

Acum la intrare subscriu un capital de ..... lei și depun ca vărsământ ..... lei, restul îl voi achita prin vărsăminte lunare de ..... lei în termen de 2 ani; iar după aceasta voi continua a mări capitalul prin cotizații lunare și benevole, pe care le voi declara la acea epocă, și după complectarea capitalului scris.

Drept aceasta am scris prezentul act de intrare în Cooperativa Învățătorilor din județul Alba.

Dat .....

Martori } .....

Semnatura: .....

2. Textul acestui act se va transcrie pe $\frac{1}{2}$ coală hârtie curată, se va semna înaintea martorilor și apoi se va trimite direct pe adresa Cooperativei Învățătorilor — Aiud.

3. Statutele de care se face amintire în act sunt statutele tip edate de Centrala Cooperativelor din București.

4. Suma cea mai mică de capital scris la societate va fi de cel puțin 2000 lei, putându-se urca până la maxima sumă de lei 50.000.

5. La intrare în societate se va vărsa cel puțin a $\frac{1}{10}$ parte din capitalul scris, restul se va putea achita în rate lunare cel mult în curs de doi ani.

6. Ca taxa de înscriere se va plăti odată pentru totdeauna 1 leu după fiecare sută.

Aiud, 20 Aprilie 1926.

Secretar,
Aug. Ocnean.

Prezident,
Marian Sasu.

